

בסיועתא דשמיא

ספר מפי האיש

הגני מילי מעלייתא

שזכיתי לשמוע מפי זקני רבינו הגדול

מרן הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצוק"ל

הדרכה בלימוד התורה

יראת שמים ומידות טובות והשקפה טהורה

עובדות מופלאות שסיפר על רבותינו גדולי הדורות זיע"א

וגילויים נפלאים ששה על "ימי עלומיו"

וקשריו עם גדולי התורה זצוק"ל

אשר זכני השי"ת לשמוע מפיו הק"

ולרשום בשעתו סמוך לזמן אמירתם

מושה בלאאמנ"ד הגאון רבי אברהם עבי שטייטל ישראליזון

מכון אחל ב"א

י"א ע"י מכון אהל ב"א

שע"י כוללי תפארת בחורים

תמוז תשע"ד

המטרה לחזק אותם ומותר

נשאל רבינו: ראש ישיבה מסויים לא נותן לבחורים שקמו מאוחר בבוקר ללכת להתפלל במנין, אי שפיר עבד. והשיב: כיון שהמטרה היא לחזק אותם בכדי שיבואו בזמן, שפיר עבד. (י"ב אדר ב' תשס"ה)

לברר מיב עובד ע"י גרפולוג

נשאל רבינו: מעביד רוצה לקחת "עובד", ורוצה לבדוק "כתב יד" שלו ע"י גרפולוג - שלא בידיעתו^{רפ}, ואם ימצאו כשיר בתכונותיו, יקחהו לעבודה, ואם לאו לא, ואם ה' העובד יודע לא ה' מסכים למסור כת"י שלו, האם מותר לעשות כן. והשיב: אין בעי' ומותר. (ה' אדר ב' תשס"ה)

להקדים קרובים בכספי ציבור

אמרו לרבינו: התפרסם מעשה עם גדול א' זצ"ל שהציעו לו למנותו כנשיא בולל בארץ ישראל, והסכים ואמר: עכשיו אוכל לחלק לקרובים שלי והשייכים לכולל^ג יותר כסף, לעזור להם לנישואי ילדיהם, וכמפורש ברמב"ם (מתנות עניים פ"ז ה"ג) שצריך לעזור קודם לקרובים. והתפלא רבינו ואמר: בכספי ציבור אין זה שייך. (ערש"ק ויקהל תשס"ה)

מקום קבוע בכותל המערבי

שאלתי לרבינו: אומרים בשמו שאם יושבים במקום מסויים בכותל המערבי יום^{רפ}, נעשה זה מקום קבוע של היושב, האם זה נכון. והגיב בחריפות: שקר... דבוראי אין זה נחשב מקום קבוע, כי למי יש בעלות על הכותל לקבוע שם מקום, אין לאף אחד בעלות על הכותל לא לזכות ולמכור מקום, ולא לזכות ולקום. (תמוז תשס"ה)

אין ללמוד מכאן היתר לקחת ממנו כת"י בלי רשותו, כי פה מדובר שהיה להם את הכת"י וכגון ששלח להם קורות חיים.

"ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם - ולא לפני הדיוטות", דהרי הם הדיוטות^{רפ}, וכגון כשיש "כתב סירוב" דבזה אין האיסור הרגיל של ערכאות. ושאלו לרבינו: א"כ איך הולכים ל"ערכאות" כשיש כתב סירוב. והשיב: בכח"ג אין בעיה כיון שאין הולכים אצלם בתור "דיינים", אלא שיסדרו העניינים, דרך אם עושים אותם ל"דיינים" עוברים על איסור זה. (מוצש"ק שמות שלהי טבת תשס"ה)

הכסף ניתן על דעת ראש הישיבה

התקציב ש"משרד הדתות" נותן לכל אברך, ניתן על דעת איך ש"ראש הישיבה" [או "ראש הכולל"] שלו יחליט, ולכן יכול להתנות תנאים נורמליים עם האברכים, שעל מנת כן יקבלו את הכסף - וכשלא יעמדו בתנאים, לא יקבלו, והלוקח את הכסף בלי לקיים התנאים הרי הוא גוזל את משרד הדתות, ואסור לעשות כן, דזה צרכי רבים. (תמוז תשס"ג - בית וגן)

שהראש ישיבה לא יעשה עם הכסף דבר חריג

הנדיבים נותנים הכספים לראשי הישיבות והכוללים, שיחלקו את זה על דעתם, ויכולים להתנות תנאים עם התלמידים, אכן זה הכל אם הראש ישיבה מתנה דברים המסתברים, משא"כ אם מתנה דבר חריג, כגון שהוא מחליט שביום חמישי השבוע יהי' צום, בכח"ג אין לו זכות לכך. (ח' טבת תשס"ה - א' אדר"ר תשס"ח)

ראש ישיבה - בחור שלא מגיע לישיבה

נשאל רבינו: האם ראש ישיבה יכול להגיד שבחור שאינו מגיע לישיבה^{רפ} לתפילת שחרית לא יקבל ארוחת צהריים בישיבה. והשיב: אם ראש הישיבה סתם מחליט שביום שני [למשל] לא יקבלו הבחורים אוכל, אין לו זכות לכך, אכן אם יתן לתועלת סדרי הישיבה^{רפא}, שאני. (כ"א אלול תשס"ט)

רפ והפטיר רבינו: היה לו ישרות לרבי יחזקאל סרנא זצ"ל.

רפא וכהמקרה הנ"ל.

יודע מזה, לא היו שולחים פיצוי. שאלתי: זאת אומרת שהתשובה היא שמי שלא לוקח יש מקום לזה. ואמר: לא ככה, אלא שמי שכן לוקח, יש לו על מה לסמוך... (ער"ח בסלו תשס"ז)

שהאומבוס לא יעצור בשכונות סמוכות לק"ם

שאלתי לרבינו: האוטובוס הנוסע מירושלים לקריית ספר ולהיפך, הי' יכול להיות על טהרת הקדש, אכן הוא עוצר בשכונות סמוכות, ועולים שם הרבה פעמים לא בצניעות, ויש באותם שכונות גם חרדים, וכן חרדים מקריית ספר צריכים לרדת שם, אכן כל זה רק אחוז קטן, ורוצים לפעול שהאוטובוסים לא יעצרו שם, האם לפעול. והשיב: אם היו באים לפעול לפני שהתחיל לנסוע שם, שפיר דמי, אכן אחרי שכבר עוצר שם, אי אפשר לקחת את הזכות הזאת מהיחיד שצריך את זה, (וזהו שותף). ושאלתי: ולפעול שכל הקוים לא יעברו חוץ מאחד. והשיב: גם זה אי אפשר, כי מחמת זה ימתין חצי שעה, ואח"כ עוד חצי שעה, ומי יודע אם יבא. ועל עצם הדבר שנכשלים מחמת זה בראיות אסורות, אמר: אולי גם ברחוב לא ילכו... (אייר תשס"ז)

להתנגד למקוה נגד רשיון

א. שאלתי לרבינו: בשכונתינו, בנין המקוה (שעדיין לא בנוי לגמרין) הוא ללא רשיון מספיק, ועכשיו עושים רשיון כאילו הולכים לבנות מחדש, וזה נקרא "תב"ע" (תוכנית בנין ערים), והועדה של התב"ע מודיעה שאם אין התנגדויות כל שהן של השכנים למתן הרשיון תוך חדשיים, ינתן הרשיון. והתנגדו כמה תושבים לבנין המקוה בתואנה שהבנין חוסם להם את האויר [ולא כמו שסוכם בתחילה], ומחמת זה ניתנה הוראה שצריכים להרוס את בנין המקוה. והשאלה האם התנגדות זו חשובה כהליכה לערכאות, וצריכים דוקא אישור מבית דין קודם, או לא. והשיב: אין זה שייך כלל לערכאות, וזה דומה למי שעשה תנאי שבונה בתנאי שהשני לא יתנגד, שודאי מותר לו להתנגד. (תמוז תשס"ז)

ב. אמרתי לרבינו: רב אחד כתב במכתב שאלו שמתלוננים נגד המקוה שהתנגדו להם את האויר, גורמים להאסונות רח"ל שארעו לאחרונה. ואמר רבינו:

"ממונות", ואיני רואה למה יהי' אסור להם להתלונן, אכן מי שיותר יהי' לו גן עדן. (קיץ תשס"ז)

דינא דמלכותא דינא - לעבור ברמזור אדום

שאלתי לרבינו: האם שייך לומר שיש איסור לעבור ברמזור אדום משום דינא דמלכותא דינא. והשיב: "דינא דמלכותא" נאמר רק לגבי תשלומים. ושאלתי: מה כן האיסור. והשיב: מיגדר מילתא (רק סכנה).

גניבה מהמדינה בצורה שלא תדע מזה

נשאל רבינו: א' מקבל כל חדש סכום כסף בצורה שהמדינה לא מסכימה, אבל אין מציאות שהמדינה תדע מזה לעולם ועד, אומרים בשמו שמותר. והשיב: ודאי אסור. (מנ"א תשס"ה)

לא לגנוב מהחוק

שאלתי לרבינו: בשביל לקבל כסף עבור לידה מביטוח לאומי, צריכים להביא (דרך משל) עשרה תלושי משכורת של עשרה חדשים שעבדו, ובנד"ד האשה עבדה רק תשעה חדשים, אכן אשה אחת רשמה על שמה מאיזו סיבה שהיא תלוש נוסף, האם יכולה להציג תלוש זה. והשיב: זה נגד החוק ואסור. (כ"ט טבת תשס"ט)

להעתיק תוכנות מחשבים

שאלתי לרבינו: האם מותר להעתיק תוכנות של מחשבים בזמנינו, פעם אמר שזו גניבה ממש, אבל לכא' היום זה פרוץ, כל העולם מעתיקים בלי רשות, והבעלים לא מרשים. והשיב: ז.א. שגונבים! איזה היתר זה, אכן יש צד לומר שאם הבעלים יודע שכולם מעתיקים, יתכן שאינו מקפיד. ושאלתי: אעפ"י שכששואלים אותו הוא לא מרשה. והשיב: אולי נאמר דבטלה דעתם, כיון שבטוח שכולם מעתיקים, אמנם למעשה איני רואה היתר. ושאלתי: הירא את דבר ד' שיתרחק מהעתיקים. והשיב: ודאי. (טבת תשס"ט)